

výslovně uvádí, »že zabavené stroje byly prodány z části s jeho vědomím na úhradu zájemníků u soudu zanesených, by jejich dluhy (správně pohledávky) byly zaplacený, což se skutečně stalo«, ale nevyslovuje se o tom, zda pokládá zodpovídání se stěžovatelovo, jenž se hájil při hlavním přelíčení v ten smysl, že nevěděl, že věci, jež prodal, byly zabaveny, oněmi skutečnostmi za vyvráceno, a nezmiňuje se ani jinak o tom, zda stěžovatel věděl, že věci jím prodané byly úředně zabaveny, čili nic. Za tohoto stavu věci bylo zmáteční stížnosti stěžovatelově za souhlasu generální prokuratury již při neveřejné poradě vyhověti, rozsudek prvé stolice, pokud se vztahuje na stěžovatele, jako zmátečný zrušiti a, poněvadž pro nedostatek skutkových zjištění po stránce subjektivní nelze se vyhnouti nařízení nového hlavního přelíčení a Nejvyšší soud jako soud zrušovací nemůže ve věci samé rozhodnouti, věc spadající nyní do příslušnosti okresního soudu postoupiti příslušnému okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení (§ 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878). Okresnímu soudu, jenž se bude věcí obírat, bude přihlížeti k tomu, že přešupek tu v úvahu přicházející předpokládá odstranění »úředně zabavené věci, t. j. svémocné odejmutí zabaveného předmětu z úředního opatření, že v důsledku toho nejde o odstranění po rozumu § 3 zákona o maření exekuce, byl-li takový úředně zabavený předmět sice svémocně prodán, zůstal-li však na dosavadním místě a neměl-li prodej jiného výsledku, než změnu držitele, jakož i k tomu, že ono ustanovení zákona chrání úřední opatření proti svémocnému nakládání s věcí úředním opatřením postiženou, takže jde o »odstranění« ve smyslu tohoto ustanovení zákona také tenkrát, použil-li pachatel výtěžku za odstraněnou věc k úplnému uspokojení všech věřitelů, jimž příslušelo exekuční zástavní právo na odstraněné věci.

Čís. 2588.

Povinnost dáti porotcům dodatkovou otázku, není podmíněna výslovným tvrzením stavu nebo skutečností trestnost vylučujících nebo rušících, nýbrž o tvrzení ve smyslu § 319 tr. ř. jde již tenkrát, byly-li takový stav nebo takové skutečnosti pozitivními výsledky trestního řízení napovězeny; otázku, zda má býti vyhověno návrhu na dodatkovou otázku, řeší porotní soud bez ohledu na to, zda se v úvahu přicházející tvrzení jeví býti pravděpodobným čili nic.

O otázkách, týkajících se zjišťování skutkového děje, rozhodují jedině porotci; na porotním soudě však jest, by zkoumal, zda tvrzené okolnosti, předpokládajíc, že jsou pravdivy, skutečně odpovídají zákoným znakům stavu nebo skutečností, jež má § 319 tr. ř. na mysli.

Ustanovení § 2 b) tr. zák. liší se od případu § 2 a) tr. zák. jen tím, že tento se vztahuje k trvalému, ono ku střídavému pomnutí mysli; i ustanovení § 2 b) tr. zák. předpokládá duševní poruchu pachatelovu.

Afekt vylučuje zlý úmysl a trestnost jen tenkrát, dosáhl-li stupně pomatení smyslů, v němž si pachatel nebyl vědom svého činu (§ 2 c) tr. zák.).

(Rozh. ze dne 16. prosince 1926, Zm I 639/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Hoře Kutné ze dne 4. října 1926, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnosti, jež napadá rozsudek porotního soudu jen potud, pokud obžalovaný jím byl uznán vinným zločinem vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák. a dovolává se při tom číselně důvodu zmatečnosti podle § 344 čís. 5 tr. ř., ve skutečnosti uplatňuje však jen důvod zmatečnosti podle § 344 čís. 6 tr. ř., nelze přiznati oprávnění. Stížnost spatřuje uplatňovaný zmatek v tom, že porotní soud zamítl návrh obhájce obžalovaného při hlavním přelíčení, by byla porotcům dána k první hlavní otázce (na zločin prosté vraždy) a první otázce eventuální (na zločin zabití) dodatková otázka, zda obžalovaný při činu jednal ve střídavém pomnutí smyslů podle § 2 b) tr. zák. (správně zda jednal při střídavém pomnutí mysli v době, kdy pomnutí trvalo). Obžalovaný hájil prý se, jak prý obžalovací spis sám tvrdí, v přípravném vyšetřování při výslechu dne 13. června 1926 tím, že svou manželku zastřeliti nechtěl, že ho, když mu tato odepřela dáti 1.000 Kč na koupi houslí, pojala veliká lítost, že byl tak rozrušen, že nebyl schopen se ovládati, že byl uveden v takové rozčilení, že se nepamatuje, co činil, že neměl, když šel za manželkou do jejího bytu, v úmyslu jí ublížiti, a že k jeho jednání došlo jen v návalu hněvu. V tomto smyslu hájil prý se obžalovaný také při hlavním přelíčení. Svědkyně Anna T-á potvrdila prý, že obžalovaný byl rozčilen a hned po činu řekl: »Pojďte mne svázat!« a svědkyně Růžena K-ová udala prý, že obžalovaný byl po celý čas, co u nich bydlel, zaražený. Uváží-li prý se dále také, co potvrdili jiní svědci o tom, jak se obžalovaný choval před činem a po činu, je prý patrné, že soud měl onomu návrhu vyhověti. O okolnostech, o nichž porotní soud se zmiňuje v odůvodnění usnesení, jímž návrh byl zamítnut, měli prý uvažovati a rozhodnouti porotci, nikoli porotní soud. Podle protokolu o hlavním přelíčení udal obžalovaný, že neví, jak k činu došlo, vypovídal, co činil osudného dne až do doby, kdy přišel do bytu své manželky, zdůraznil, že byl již před tím, než šel ke své manželce, rozlítostněn a rozrušen, zmínil se o tom, že, přišed do bytu manželčina, žádal na manželce 1.000 Kč na housle, že však tato prohlásila, že mu nic nedá, a odešla do bytu Anny T-é, že tam šel za ní a žádal na ní znovu 1.000 Kč, že manželka mu je však stále odírala, a uvedl, že se nepamatuje, co se pak dále dělo, že se dověděl o tom, co spáchal, teprve před zatčením. Byv upozorněn na to, co bezprostředně po činu říkal, prohlásil obžalovaný, že o ničem neví,

že se nepamatuje, že se nemůže k ničemu přiznati, poněvadž neví, co tehdy dělal. Připustil dále, že četníkům při zatčení vše doznal, dodal však, že se na to již nepamatuje. V protokolu o hlavním přelíčení není uvedeno, že obžalovaný vypovídal při hlavním přelíčení jako dne 13. června 1926 při výslechu v přípravném vyšetřování, ale tvrzení stížnosti, že obžalovací spis, jenž byl při hlavním přelíčení přečten, obsahuje ony údaje o zodpovídání se obžalovaného při výslechu ze dne 13. června 1926, odpovídá skutečnosti. Pravdou je také, že svědkyně Anna T-á při hlavním přelíčení potvrdila, že obžalovaný po činu řekl: »Pojďte mne svázat!« a že byl rozčilen, a že svědkyně Růžena K-ová při hlavním přelíčení udala, že obžalovaný byl po celou dobu, co u nich bydlel — dle výpovědi této svědkyně bydlel u K-ových před činem asi 3 neděle — zaražen, k čemuž dodala, že nařikal na starého D-a (tchána).

Podle § 319 tr. ř. má býti, bylo-li tvrzeno, že tu byl stav, nebo že nastala skutečnost, trestnost vylučující nebo rušící, dána otázka tomuto tvrzení odpovídající, ač nejde-li o případy § 317 tr. ř. Povinnost dáti porotcům podle § 319 tr. ř. dodatkovou otázku není podmíněna výslovným tvrzením stavu nebo skutečností trestnost vylučujících nebo rušících. nýbrž o tvrzení ve smyslu tohoto ustanovení zákona jde již tenkrát, byly-li takový stav nebo takové skutečnosti pozitivními výsledky trestního řízení napovězeny. Podle toho byl by býval v souzeném případě porotní soud povinen dáti porotcům navrženou dodatkovou otázku, kdyby bylo za hlavního přelíčení v onom smyslu tvrzeno, že tu byl stav trestnost podle § 2 b) tr. zák. vylučující, t. j. že obžalovaný je stížen střídavým pomínutím mysli a spáchal čin v době, kdy pomínutí trvalo a kdy byl v důsledku toho úplně zbaven vědomí a rozumu. Tohoto předpokladu tu však nebylo. Ustanovení § 2 b) tr. zák. liší se od případu § 2 a) tr. zák. jen tím, že tento se vztahuje k trvalému, ono ku střídavému pomínutí mysli; i ustanovení § 2 b) tr. zák. předpokládá tedy duševní poruchu pachatelovu. Pochybnosti o tom, že obžalovaný je duševně zdrav, v souzeném případě vůbec nevzešly. Obžalovaným tvrzená skutečnost, že neví, jak k činu došlo, že se nepamatuje, co se stalo, když mu jeho manželka v bytě T-ých odepřela dáti 1.000 Kč, že se dověděl o tom, co spáchal, teprve před zatčením, nepoukazovala na duševní chorobu obžalovaného. Rozlítostnění, rozrušení, hněv, o nichž obžalovaný se zmínil, jsou podle své povahy původu fyziologického a hlavní přelíčení nevyneslo na jevo okolností, jež by byly nasvědčovaly tomu, že ony afekty souvisely v souzeném případě s duševní poruchou obžalovaného. Totéž platí o rozčilení obžalovaného, jež potvrdila svědkyně Anna T-á, a o tom, co udala svědkyně K-ová. Ani ostatní svědci nepotvrdili ničeho, co by poukazovalo k tomu, že obžalovaný trpí duševní chorobou. Zlý úmysl a trestnost jsou afektem vyloučeny jen tenkrát, dosáhl-li afekt stupně pomatení smyslů, v němž si pachatel nebyl vědom svého činu (§ 2 c) tr. zák.). Takového stupně afektu obhájcův návrh neuplatňoval. Směřoval naopak podle svého doslovu a podle vývodů stížnosti, jež výslovně cituje § 2 b) tr. zák., k tomu, by byla vzhledem k zodpovídání se obžalovaného dána porotcům dodatková otázka, zda obžalovaný nejednal ve střídavém pomínutí smyslů (správně zda spáchal při střídavém pomí-

nutí mysli skutek v době, pokud pominutí trvalo). Otázku, zda má být vyhověno návrhu na otázku dodatkovou ve smyslu § 319 tr. ř., jest porotnímu soudu řešiti bez ohledu na to, zda se v úvahu přicházející tvrzení jeví býti pravděpodobným, čili nic; o otázkách, týkajících se zjišťování skutkového děje, rozhodují jedině porotci. Naproti tomu jest však na porotním soudu, by zkoumal, zdali tvrzené okolnosti, předpokládajíc, že jsou pravdivy, skutečně odpovídají zákonným znakům stavů nebo skutečností, jež má § 319 tr. ř. na mysli. Není-li tu tohoto předpokladu, nesmí porotní soud dáti porotcům takovou otázku, by sám neuváděl porotce v omyl. Zamítl-li porotní soud v souzeném případě návrh na onu otázku s odůvodněním, jež znělo v podstatě v ten smysl, že obhajobu obžalovaného nelze ztotožňovati s tvrzením, že obžalovaný trpí střídavým pominutím mysli a že spáchal skutek, o němž tu jde, v době, kdy pominutí trvalo, neporušil tím ustanovení § 319 tr. ř., jelikož stav odpovídající § 2 b) tr. zák. ve smyslu § 319 tr. ř. tvrzen nebyl. Bylo tudíž zmateční stížnost jako neodůvodněnou zavrhnouti.

Čís. 2589.

Má-li skutek vykonaný v úplném (podle § 236 tr. zák. i nahodilém) opilství býti trestán jako přestupek podle § 523 tr. zák., předpokládá se sice, že v tomto stavu vykonaný čin vykazuje veškeré pojmové znaky zločinu, že tudíž ten, kdo onen čin předsevzal, měl i zločinnou vůli, t. j. vůli nesoucí se k uskutečnění dotyčné skutkové podstaty (i po stránce subjektivní), kterou však mu jako »zlý« úmysl přičítati nelze proto, že si činu toho nebyl vědom, poněvadž se mu pro úplné opilství nedostávalo způsobilosti, by rozpoznal čin ten jako bezprávný a zařídil své jednání podle správného rozpoznání; nevyžaduje se však vědomí pachatelovo, že páše zločin.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1926, Zm I 364/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 22. května 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem opilství podle §u 523 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc přikázal nyní příslušnému okresnímu soudu v Českém Brodě, by ji znova projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 4, 5, 9 a) § 281 tr. ř. Důvod zmatečnosti podle čís. 4 § 281 tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že usnesením soudu byl při hlavním přelíčení zamítnut obhájcův návrh na zkoumání duševního stavu obžalovaného soudními znalci. Zmateční stížnost přikládá návrhu značnou důležitost vzhledem k oněm námitkám, jimiž napadá rozsudek dále s hlediska důvodu